Ner 100. ROK 1842. WTOREK 3 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

Imiona Rzymskie. Dziś Znalezienie K. S.

Imiona Sławiańskie. Dziś Swiętosława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień, godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej		Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozn uwagi
30	6	27"	5" 657	+ 1° 9	1''' 86	Pł Zachodni sredni	Pochmurno	
	2		4, 440	+ 8, 9	1, 88	ZPn Zachodni mocny	„	
	10		4, 393	+ 6, 7	2, 34	PPn Zachodni słaby	„	
1	6		5, 105	+ 3, 6	2, 20	WPn Wschodni słaby	Chmury	
	2	27	6, 253	+ 9, 8	1, 53	PPn Wschodni słaby	„	
	1		7, 691	+ 3, 2	1, 90	Pn Wschodni słaby	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

KROLESTWO POLSKIE.

Warszawa 27 Kwietnia.

Wypis z protokółu sekretaryatu stanu królestwa Polskiego.

z Bożéj łaski

MY MIKOŁAJ PIERWSZY

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski.

etc. etc. etc.

Na zastąpienie wydatków skarbowych, do służby bieżącéj nienależących, a mianowicie: zaspokojenie należności bankowi Polskiemu, za summy na wzniesienie zakładów górniczych przezeń zaliczone, tudzież zapłacenie dawnych długów wydziału górniczego, zaciągnionych od kassy emerytalnéj i innych, zanim nastąpi ogólne uregulowanie długów nasze Królestwo Polskie ciążących, po wysłuchaniu zdania rady administracyjnéj, rozkazujemy: 1) Wystawić trzecią seryę obligacyi skarbowych, składającą się z sześćdziesięciu tysięcy sztuk, każda po złotych polskich tysiąc, w ogóle na summę sześćdziesiąt milionów złotych, pięć od sta dochodu przynoszących, na wzór utworzonych pierwszych dwóch seryi, na mocy naszych postanowień z dnia 26 Marca i 28 Lipca 1834 roku tudzież 2 Maja 1838 roku. 2) Z funduszu za te obligi otrzymanego, zaspokoić długi górnictwa, w wysokości jaka przez komitet przez namiestnika królestwa ku temu wyznaczony, ustanowioną zostanie, resztę zaś obligów oddać do rozporządzenia rządu. 3) Zawrzeć układ z bankiem, o przelewanie odtąd dochodów górnictwa, na procentowanie i umorzenie obligacyi trzeciéj; zastępując resztę z innych dochodów skarbowych. 4) Wnosić w terminach przyjętych, co do obligów pierwszéj i drugiéj seryi, w półrocznych ratach, do kassy banku Polskiego jeden procent, na umorzenie kapitału, i pięć procent, na płacenie bieżących procentów, aż póki wszystkie obligi téj seryi

spłaconemi nie zostaną. Bezpieczeństwo i regularność tych wpływów zapewnioną będzie nietylko na dochodach z górnictwa, ale i na wszelkich dochodach królestwa, i na całym majątku publicznym. Dla tego summa na umorzenie długu tego i opłata procentów potrzebna, zamieszczoną będzie przez kommissyą rządową przychodów i skarbu na budżecie rocznym Królestwa, jak dług publiczny, przed wszelkiemi innemi wydatkami zaspokoić się mający. 5) Wykonanie niniejszéj naszéj woli, która w dzienniku praw ma być umieszczoną Namiestnikowi naszemu królesta, tudzież kommissyi rządowéj przychodów i skarbu, zalecamy.

Dan w Petersburgu, dnia 11 (28) Marca 1841 roku.

(podpisano) Mikołaj,
przez cesarza i króla
Minister Sekr. stanu Ig. *Turkułł.*

FRANCYA.

DEPESZA TELEGRAFICZNA.

Expedycya telegraficzna w Kolonii do dyrektora telegrafu w Berlinie; Kolonia, 27 Kwietnia w wieczór:

»*Paryż* 25 *Kwietnia.* Dziś w południe ministra finansów Humanna zaraziło; śmierć nie była żadną chorobą poprzedzona.«

Paryż 23 *Kwietnia.*

Gazette des Tribunaux zawiera następujący list z Montpellier: »Stan Maryi Capelle z każdym dniem pogorsza się. Skazana, która podczas ostatniego stawania przed sądem poprawczym w Tulle tak dobrze wyglądała, dostała w najwyższym stopniu konsumpcyi. Od władzy administracyjnéj wezwana kommissya lekarska udała się do niéj i uznała ją na umyśle chorą tak dalece że w napadach szaleństwa musiano jéj przywdziać tak zwany kaftan zniewalający ją, aby się nie uszkodziła. Marya Capelle ma być przewiezioną do domu obłąkanych w Montpellier.

Dyrektor teatru francuzkiego w Londynie miał zawrzeć ugodę z panną Rachel według któréj za sześć przedstawień otrzyma 30,000 fr. prócz benefisu za który jéj 25,000 fr. zaręczono. Tym sposobem sławna ta śpiewaczka w mniéj jak 14 dniach 55,000 fr. zbierze.

ANGLIA.

Londyn 22 *Kwietnia.*

Kobiety z Manszestru, Liverpool, Haddersfield i Stockport złożyły na ręce hrabi Radnor i Fitzwilliam tudzież członków izby niższéj Marka Philipps i Gibson prośbę do królowéj o zupełne zniesienie prawa zbożowego. Petycya ta jest 255,271 podpisami opatrzoną, 59000 z Manszestru, a 63,000 z Liverpool.

Paropływ *Columbier* przywiózł gazety z Nowego Yorku daty 1 a z Bostonu 2 Kwietnia które donoszą że 10—15,000 korpus mexykański pod dowództwem Arysta wkroczył do Texas i zajął miasta San Antonio i Goliad Jenerał Houston gotował się do pochodu przeciw nieprzyjacielowi i spodziewał się około 10 lub 12 Marca bitwę stoczyć. Dowiadujemy się zarazem, że rząd Zjednoczonych Stanów zażądał uwolnienia w niewolę zabranych obywateli amerykańskich podczas texyańskiéj wyprawy do Santa Fe, i że poseł Zjednoczonych Stanów ma polecenie, w razie przeciwnym żądać passportów i opuścić rzeczpospolitę.

Odtąd jak się próby powiodły, nie tylko ulice ale i drogi mają być drzewem brukowane, w którymto celu zawiązało się towarzystwo i chce pierwszy swój plan wykonać na drodze 5 milowéj od Salisburg do Southempton.

HISZPANIA.

Madryt 17 *Kwietnia.*

Wczoraj wieczór przybył tu z swoją familią Infant Don Francisco i doznał godnego przyjęcia ze strony rejenta, który na powitanie dostojnego gościa wysłał jeneralnego kapitana Madrytu i pierwszego Alkalda; ci spotkali go o pół mili od stolicy i mieli do niego patryotyczną mowę, na którą on stósownie odpowiedział. Infant odwiedził rejenta, który dla niego świetną wyprawił ucztę.

TURCYA.

Konstantynopol 30 *Marca.*

Porta przesłała uwierzytelnionym tu reprezentantom małych mocarstw, następujący cyrkularz, w którym wezwała ich do przystąpienia do traktatu 13 Lipca, względem zamknięcia Dardanel:

»Dnia 22 Moharcm, 1258 — 5 Marca 1842. Donosimy niniejszém naszym przyjaciołom, że dawne rozporządzenia państwa otomańskiego według których przejście Dardanel i Czarnego morza dla wszystkich zagranicznych okrętów dopóty pozostają zamkniętemi, dopóki wysoka porta zostaje w pokoju, zostały ponowione i potwierdzone, przez specyalny traktat zawarty w Londynie 13 Lipca z. r. między pełnomocnikami wysokiéj Porty i pięciu dostojnych mocarstw. Ponieważ w traktacie wspomnionym postanowioném było że takowy ma być podanym do wiadomości wszystkich mocarstw, z któremi Porta zostaje w przyjaznych stosunkach, aby przez to wezwać ich do zastósowania się do niego, przeto stósownie do swego postanowienia, i dla lepszego wzmocnienia przyjaznych związków, użyto téj sposobności, aby niniejsze memorandum przesłać panom.«

Memorandum to zostało przez reprezentantów przesłane ich właściwym dworom od których oczekują odpowiedzi.

Porta postanowiła przywrócić do należytego stanu dawne fortyfikacye na wyspie Scio (Chios), i osadzić ją silnym garnizonem.

Rozmaitości.

WSPOMNIENIA Z MŁODOŚCI NAPOLEONA.

(Ciąg dalszy.)

W czasie zamieszania, Paoli nie mógł spokojnie używać swéj dawnéj władzy. Nastawał na niego Battafuoco, ten sam który prosił Russa aby był prawodawcą Korsyki. Napoleon wtedy stanął w obronie Paolego, który napisał do niego w tym przedmiocie list tchnący umiarkowaniem i patryotyzmem. Zaleca mu najprzód, aby pogardzał potwarzami Battafuoco, a ponieważ Bonaparte pracował natenczas nad historyą Korsyki o któréj wkrótce mówić będziemy, Paoli pisze mu, że historya nie powinna się pisać w młodym wieku; radzi mu aby się do tego przygotował przez gruntowne badania, zbierając oryginalne dokumeta, i aby korzystał z rad których mu udzieli kdz. Raynal. Koniec tego listu odznacza się szczególniéj szlachetną prostotą:

»Moja bezinteressowność (pisze Paoli do Napoleona) nie jest żadną zasługą; wiedziałem że summy które wydawałem dla kraju, że pieniądze które odrzuciłem, lepiéj posłużyły mojéj dobréj sławie, jak gdybym ich użył na stawianie domów i powiększenie mego szczupłego mienia. Jestem zadowolony, bo nie mam sobie nic do wyrzucenia. Za lat niewiele, zazdrość i niechęć przestaną walczyć przeciwko mnie, a przyjaciele moi zasłonią mnie od wypadków. Niezadługo przymuszonym będę zawołać: Czemuż drugim mniéj znany nie byłem, a więcéj sobie samemu! *Probe diu viximus!* Radbym aby następcy nasi tak postępowali, iżby o mnie mówiono jak o człowieku który jedynie dobre ma chęci.«

Często oskarżano Napoleona, że wszystkie swe czyny poddawał rachunkowi, i własnego słuchał interessu. Odważne oświadczenie się za Paolim, które dotąd nie było wiadome, dowodzi jak jest mylnem to oskarżenie. Rok 93 wrzał w całéj zaciętości. Paoli który od powrotu swego ciągle bronił interessów Francyi, oburzył się na wiadomość o śmierci króla. Konwencya powołała go przed sąd aby się uniewinnił, a wiadomo co to na ówczas znaczyło. Mimo niebezpieczeństw na które się wystawiał, Napoleon nie wahał się napisać w tym przedmiocie do konwencyi; brulion tego listu w którym głośno bronił swego starego przyjaciela, istnieje jeszcze cały jego ręką napisany, pomiędzy papierami które późniéj oddał kardynałowi Fesch. Zdaje nam się, że z przyjemnością czytać się będzie ten ciekawy dokument.

»Reprezentanci!

»Wy jesteście prawdziwemi organami władzy ludu. Wszystkie wasze postanowienia dyktuje naród, albo takowe natychmiast zatwierdza. Każde prawo wasze jest dobrodziejstwem i nowy nadaje wam tytuł do wdzięczności potomności, którą wam winna rzeczpospolita, i do wdzięczności świata, który od was swe swobody datować będzie.«

»Jedno tylko postanowienie głęboko zasmuciło obywateli miasta Ajaccio; to które rozkazuje siedmdziesięcio letniemu starcowi, obarczo-

nemu chorobą, stawać przed wasze kratki, wraz z obmierzłym zbrodniarzem lub podłym który wywyższać się pragnął.«

»Czyliż Paoli jest zbrodniarzem lub ambitnym?«

»Zbrodniarzem! A dla czego? Czyliż dla tego że mścił się za klęski które kraj jego zalały i zmusiły go w wyguaniu szukać schronienia? Czyż dla tego że przywrócił arystokracyą szlachty i duchowieństwa! On, który od lat trzynastu (*)....... on który zaledwie stanąwszy na czele rządu, zniszczył lenności i nie znał inuéj godności nad godność obywatela? On co walczył temu lat trzydzieści przeciw Rzymowi i został wyklęty, on nakoniec który dał po Wenecyi...... we Włoszech.........................

....

Zbrodniarzem! a dla czego? Czyż dla tego że chciał oddać Korsykę Anglii, on który jéj nię poddał Francyi mimo ofiary jenerała Chauvelin, któryby mu nie szczędził łąsk i zaszczytów!

»Wydać Korsykę Anglii! Cóżby zyskał, żyjąc w zabłoconym Londynie? Czemuż nie pozostał w nim będąc tam na wyguaniu. Miałżeby Paoli być ambitnym? Jeżeli Paoli jest ambitnym czegóż więcéj może żądać? Jest tu przedmiotem czci swoich współrodaków, któremu nic nie odmawiają; stoi na czele wojska i zapewne niedługo wypadnie mu bronić swego kraju przeciw obcym napadom.

»Jeżeli Paoli był ambitnym; wszystko pozyskał za rzeczypospolitéj, i jeżeli się okazuje przywiązanym do....... zgromadzenia konstytucyjnego, czegóżby dzisiaj nie uczynił kiedy lud jest wszystkiém?

»Paoli ambitnym! Reprezentanci, kiedy francuzi rządzeni byli przez słabych władzców, kiedy nie wierzono w cnotę i miłość kraju, zapewne w tedy można było powiedzieć że Paoli ambitnym. Zwiedliśmy walkę z mocarzami! ale nie wiodła nas do tego miłość kraju, lecz ambicya wodzów! W Coblentz Paoli może uchodzić za ambitnego; lecz w Paryżu, w ognisku swobód francuzkich, Paoli, jeżeli dobrze będzie poznanym, stanie się patryarchą swobody, zwiastunem rzeczypospolitéj francuzkiéj; tak go osądzi potomność, tak lud mniema. Słuchajcie mojego głosu; niech umilkną przewrotni potwarcy. Reprezentanci! Paoli ma więcéj niż 70 lat i obarczony jest chorobami, inaczéj bowiem stanąłby przed wami, aby zawstydzić swoich nieprzyjaciół. Wszystko jemu winniśmy, nawet to żeśmy rzecząpospolitą. Zawsze pokładamy w nim nasze zaufanie; przejrzyjcie co do niego postanowienie wasze z 2 Kwietnia, i powróćcie temu całemu ludowi radość..........

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(*) Tu znajduje się kilka słów których nie można było przeczytać. Wiadomo że pismo Napoleona było niepodobne do czytania, i on sam wiedział o tém. W pierwszych dniach cesarstwa, człowiek bardzo skromnie ubrany stanął przed nim. »Kto jesteś? zapytał go Napoleon—Najjaśniejszy Panie, miałem zaszczyt w Brienne, przez półtora roku udzielać Waszéj Cesarskiéj Mości lekcye kaligrafii. Piękdieś mnie wyuczył! odrzekł żywo Cesarz, muszę ci powinszować takiego ucznia. I kazał mu dać pensyą. — Pismo to, wtedy już ledwie czytelne, stało się późniéj prawdziwą stenografią. Zaledwie połowa liter składających wyrazy była wypisywaną. — Zapewniają że Cesarz robił to z wyrachowania dla ukrycia swéj nieznajomości zasad pisowni, któréj nigdy nieumiał.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 1 do dnia 2 Maja.

Łącki Antoni, Łącka Marya, Łącki Fortunat, Łuniewski Jan ob., Łuczyński Floryan, Błeszyński Wiktor, Giziński Jan, Chachulski Jan, Szotarski Hipolit, Różyński Michał, Roland Stanisław ob., Komornicki Walenty ob., Kubiczek Jakób ob., Woźniakowski Dawid ob., z Polski; — Schneider Teressa, Kornecka Petronella, Marassé hr., Kowalewska Marya ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Szczepanowski Józef ob., do Polski; — Mittermajer Karol ob., Lipiński Gustaw, Skrzyński Tadeusz ob., do Galicyi; — Aaler Wiktor, Ehrenberg Teodor, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2547. TRYBUNAŁ INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Gdy w massie nieobecnego Andrzeja Kuś znajduje się kwota złp. 124 z szacunku domu pod L. 176 na Kazimierzu przy Krakowie położonego pochodząca, przeto Trybunał po wysłuchaniu wniosku urzędu publicznego i złożeniu przez kuratora deklaracyi, wzywa mających prawo do rzeczonéj massy, ażeby w terminie trzech miesięcy, od dnia pierwszego ogłoszenia rachując, z stosownemi dowodami po odbiór massy zgłosili się w przeciwnym bowiem razie, massa Andrzeja Kuś jako opuszczona Skarbowi M. Krakowa na własność przyznaną będzie.

Kraków 9 Kwietnia 1842 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.
M. SOCZYŃSKI

(2r.) Za Sekr. Tryb. *Brzeziński.*